

**Katarzyna Buczek, Joanna
Dąbrowska**

**Sprawozdanie z Ogólnopolskiej
Konferencji Naukowej nt.
"Powiązania rodzinne wśród
twórców polskiej teorii i praktyki
edukacyjnej"**

Kultura i Edukacja nr 1, 148-150

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

a w miarę postępów, w improwizacji wykorzystywane są kolejne akordy.

Należy wspomnieć, że uczestnicy seminarium przełamując wewnętrzny opór, związany z brakiem wprawy w improwizowaniu melodii czy rytmu, z rosnącym zadowoleniem i przyjemnością przez kilka dni uczyli się niełatwej sztuki improwizacji oraz tego, w jaki sposób rozwijać tę umiejętność u swoich uczniów. Twórczemu wysiłkowi sprzyjała doskonała atmosfera oraz widoczna radość Profesora z osiągnięć seminarzystów w tym zakresie.

Ostatni etap seminarium związany był z metodologią badań w pedagogice muzycznej. W sposób szczegółowy omówione zostały zagadnienia dotyczące formułowania celów i problemów badawczych, projektowania badań, doboru metod, narzędzi pomiaru oraz analizy ilościowej i jakościowej wyników badań. Szczególnie wnikliwie przedstawiony został sposób konstruowania testu (miary kryterialnej) służącej do pomiaru osiągnięć muzycznych. Z uwagi na to, iż standaryzowanych narzędzi pomiaru jest stosunkowo niewiele, każdy nauczyciel czy badacz powinien konstruować własne narzędzia, spełniające określone wymogi związane z ich rzetelnością i trafnością. Innym przykładem miary kryterialnej są skale szacunkowe, tworzone dla indywidualnych potrzeb badaczy⁸. Z wieloma przykładami takich skal uczestnicy seminarium zapoznali się podczas wykładów.

Podsumowując przebieg seminarium podkreślić należy, że był to czas intensywnej, twórczej i satysfakcjonującej pracy, zarówno dla prof. Gordona, jak i jego słuchaczy. Warto dodać, że niezapomnianych wrażeń dostarczył wszystkim występ Profesora, który zaprezentował swoje niezwykle umiejętności improwizacyjne, grając na kontraba-

sie standardy jazzowe. Rzeczą znaną jest, że prof. Gordon szczególnie chętnie sięga po instrument, kiedy przyjeżdża do Polski, co świadczy o tym, że dobrze się tu czuje, otoczony przysłowiością, polską gościnnością. Właśnie za tę gościnność i dobrą organizację seminarium, słowa uznania należy skierować do Prezesa Polskiego Towarzystwa Edwina E. Gordona, prof. dr hab. Ewy Zwolińskiej oraz Wiceprezesa Mirosławy Gawrylkiewicz.

Beata Bonna

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej nt. „Powiązania rodzinne wśród twórców polskiej teorii i praktyki edukacyjnej”.

W dniach od 28 do 30 listopada 2004 r. odbyła się w Gnieźnie konferencja nt. „Powiązania rodzinne wśród twórców polskiej teorii i praktyki edukacyjnej” zorganizowana przez Zakład Historii Wychowania UAM, Collegium Europaeum Gnesnense, Zakład Historii Edukacji UMK oraz Łużycką Wyższą Szkołę Humanistyczną. Była to pierwsza ogólnopolska konferencja poświęcona tej problematyce. Wzięli w niej udział przedstawiciele 17 ośrodków akademickich, w tym 11 Uniwersytetów.

Obrady plenarne rozpoczęło wystąpienie prof. dr hab. Władysławy Szulakiewicz „Biografistyka i jej miejsce w historii edukacji”. Prelegentka zwróciła uwagę na rodzaje biografii, rolę i miejsce biografistyki w historii edukacji, jak też na problemy – dylematy odczytywania źródeł w badaniach biografistycznych.

Z kolei prof. dr hab. Danuta Koźmian w referacie „Rodzina i jej wpływ na poglądy i działalność Heleny Witkowskiej (1870–1938) oraz Janusza Jędrzejewicza (1885–1951)” przybliżyła dwie postaci, które działały w okresie międzywojennym. Na przykładzie ich biografii podkreśliła rolę nie

⁸ Por. E. E. Gordon, *Rating Scales and Their Uses for Measuring and Evaluating Achievement in Music Performance*, Chicago 2002, s. 25–32.

tylko pokrewieństwa, ale też związków przyjacielskich w formowaniu postaw.

Prof. dr hab. Agnieszka Stopińska-Pająk przybliżyła słuchaczom zasłużony ród Moszczeńskich, z którego wywodzili się działacze patriotyczni, społeczni i oświatowi. W swojej prelekcji zwróciła m.in. uwagę na to, iż badanie procesu kształtowania się tożsamości pedagogów pomaga poznać i zrozumieć nas samych.

Prof. dr hab. Tadeusz Jałmużna w wystąpieniu zatytułowanym „Dom rodzinny i jego oddziaływanie na zainteresowania i działalność pedagogiczną Stanisława Mariana Dobrowolskiego” przypomniał skromną postać wielkiego pedagoga – dyrektora Liceum Krzemienieckiego – i przybliżył drogę, jaką torował on pedagogice rolniczej. Referent podkreślił ponadto istotne problemy szkół rolniczych, ich rolę edukacyjną i kulturotwórczą w środowiskach wiejskich.

Drugiego dnia konferencji obrady plenarne zainicjowała prof. dr hab. Eleonora Sapia-Drewniak. Wygłosiła referat nt. „Roli babci w kształtowaniu postawy życiowej Stefanii Mazurek – organizatorki edukacji dzieci i dorosłych na Śląsku”, w którym pokazała jak wzorce wyniesione z domu wpływają na dalsze życie człowieka.

Następnie dr Iwonna Michalska, mówiąc o działalności edukacyjnej rodziny Arctów, skoncentrowała się wokół trzech zagadnień: koligacje rodzinne, dzieje firmy Arctów oraz dbałość tejże rodziny o wprowadzenie w świat książek.

Kolejna prelegentka – dr Edyta Głowacka-Sobiech – przypomniała obradującym „Kamykowe małżeństwo”. Mówiąc o historii małżeństwa Janiny i Aleksandra Kamińskich swoją uwagę poświęciła w znacznej mierze druhnie Jance.

Przerwę w obradach naukowych wypełnił spacer uczestników konferencji „śladami pierwszych Piastów”. Organizatorzy sympozjum zadbali o połączenie teorii z praktyką pedagogiczną. W „Muzeum Początków Państwa Polskiego” został poka-

zany nowy sposób eksponowania wystaw z wykorzystaniem filmu video i jednoczesnym prezentowaniem eksponatów przez odpowiednie oświetlenie. Dalsza trasa wycieczki zawiodła naukowców do „Muzeum Archidiecezjalnego” oraz słynnych drzwi w katedrze gnieźnieńskiej.

Popołudniowa część obrad odbyła się w sekcjach. W ramach pierwszej sekcji zostały wygłoszone następujące referaty: „Jadwiga i Jagiełło a odnowienie Uniwersytetu Krakowskiego” (głosił dr Krzysztof Ratajczak), „Działalność oświatowa przedstawicieli rodu Potockich” (dr Katarzyna Kabacińska), „Ideały wychowawcze w rodzinie Ledóchowskich” (ks. dr Edward Wieczorek), „W kręgu Hoffmanowej” (dr Joanna Dąbrowska), „Współpraca Mieczysława i Adama Baranowskich z czasopismem Szkoła” (mgr Dagna Łęcka), „Rzeczpospolita Lutycka – marzenie Olgi i Andrzeja Małkowskich” (mgr Sylwia Hubicka) oraz „Bogactwo życia i działalności Marii Weryho-Radziłłowiczowej” (mgr Katarzyna Wira-Świątkowska).

W sekcji drugiej znalazły się następujące wystąpienia: „Wkład Teodory i Wacława Męczkowski w rozwój polskiej pedagogiki” (dr Małgorzata Posłuszna), „Wkład rodziny Czackich w rozwój pedagogiki” (dr Danuta Panel), „Społeczno-edukacyjna działalność sióstr Sokolnickich” (dr Justyna Gulczyńska), „Społeczno-edukacyjna aktywność rodziny Krzywickich” (mgr Kamila Łozowska), „Jan Hulewicz – lwowsko-krakowskie korzenie” (dr Katarzyna Buczek), „Ludwik Posadzy i jego żona” (mgr Joanna Kowalska), „Środowisko rodzinne a działalność pedagogiczna Wandy i Stefana Szumanów” (mgr Agnieszka Wałęga) oraz „Ewa i Feliks Przyłupscy oraz Maćkowiakowie – twórcy elementarzy” (mgr Sylwia Waszczykowska).

Tematyka obu sekcji obejmowała czasy od XIV wieku po czasy najnowsze. Wśród prezentowanych postaci wskazywano na duże znaczenie nie tylko relacji rodzice – dzieci, ale też na związki

międzypokoleniowe, jak i związki małżeńskie czy braterskie.

Ostatni dzień konferencji poświęcony był na obrady plenarne. Prof. dr hab. Wiesław Jamrożek wygłosił referat zatytułowany „Ignacy i Zofia Solarzowie twórcy Uniwersytetu Ludowego w Szybach”, w którym ukazał dwie płaszczyzny działalności małżonków: szkołę chłopską i amatorski teatr ludowy.

Następnie dr Nella Stolińska-Pobralaska przedstawiła „Biograficzne uwarunkowania systemu wychowawczego Kazimierza Lisieckiego”, zwracając uwagę, iż rodzina duchowa jest ważna dla człowieka tak samo, jak rodzina naturalna. K. Lisiecki był sierotą, ale idee ognisk wychowawczych oparł na rodzinie i funkcje nauczycieli porównywał do roli rodziców.

Ostatnie wystąpienie to prezentacja badań, które wśród studentów Akademii Pedagogicznej w Krakowie w latach 1999–2004 przeprowadzili: dr Jan Ryś i dr Ryszard Ślęczka. Przedstawione zostały wyniki sondażu diagnostycznego nt. dziedzinienia zawodu nauczycielskiego.

Problematyka konferencji dotyczyła znaczenia rodziny w życiu i twórczości pedagogów, twórców różnych subdyscyplin. Poszczególne referaty ukazały zasługi rodziny dla szeroko rozumianej działalności edukacyjnej oraz zależność między działalnością naukową a wsparciem rodziny. Spotkanie uświetniła projekcja filmu i prezentacja multimedialna przygotowana przez studentów Collegium Europaeum Gnesense dotycząca działalności nowoczesnej placówki naukowej.

Katarzyna Buczek, Joanna Dąbrowska